Lietas Nr. A420231915
Lietas arhīva Nr. A42-02319-15

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2015.gada 30.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Blūma,

piedaloties pieteicējam /pers. D/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvim /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Lauku atbalsta dienesta 2015.gada 25.maija lēmuma Nr.10.5.2-11/15/1170-F, 1171-F, 1172-F/1292/208/477 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2010.gada 10.marta lēmumu Nr.2.1-11/284 „Lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu LEM2" *(lietas 55.-57.lapa)* nolemts apstiprināt pieteicēja /pers. D/ projekta iesniegumu Nr.10-08-L12500-000010 „Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija Zlēku pagasta saimniecībā /Nosaukums A/, /Nosaukums B/ Ventspils novadā" (turpmāk – projekts Nr.1). Savukārt ar Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2010.gada 19.marta lēmumiem Nr.3/1.1.7/553 „Lēmums par projekta iesnieguma Nr.10-02-L12500-000025 apstiprināšanu" *(lietas 58.-60.lapa)* un Nr.3/1.1.7/555 „Lēmums par projekta iesnieguma Nr.10-02-L12500-000026 apstiprināšanu" *(lietas 52.-54.lapa)* nolemts apstiprināt pieteicēja projekta iesniegumus Nr.10-02-L12500-000025 „Meliorācijas grāvju rekonstrukcija /Nosaukums C/, Pelču pagastā, Kuldīgas novadā" (turpmāk – projekts Nr.2) un Nr.10-02-L12500-000026 „Meliorācijas grāvju rekonstrukcija /Nosaukums D/, /Nosaukums E/ Rendas pagastā, Kuldīgas novadā" (turpmāk – projekts Nr.3). Minētie projekti iesniegti Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atklāta projektu iesniegumu konkursa Latvijas Lauku attīstības programmas 2007. - 2013.gadam pasākuma „Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu" ietvaros.

Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītājs 2014.gada 28.oktobrī pieņēma lēmumus Nr.02.3-11/14/2348 „Par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu projektam Nr.10-02-L12500-000026" (turpmāk – sākotnējais lēmums Nr.1) un Nr.02.3-11/14/2349 „Par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu projektam Nr.10-02-L12500-000025" (turpmāk – sākotnējais lēmums Nr.2), bet Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāja 2014.gada 30.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.08.3-11/14/1681 „Par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu projektam Nr.10-02-L12500-000010" (turpmāk – sākotnējais lēmums Nr.3), ar kuriem nolemts pārtraukt 2010.gada 10.marta un 2010.gada 19.marta lēmumu saistības, atprasot izmaksāto publisko finansējumu 15 896,32 *euro* apmērā *(lietas 35.-37.lapa)*, 15 273,11 *euro* apmērā *(lietas 41.-43.lapa)* un 40 556,11 *euro* apmērā *(lietas 38.-40.lapa)*.

Sākotnējie lēmumi Nr.1, Nr.2 un Nr.3 pamatoti ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju par iespējamām noziedzīgām darbībām projektu Nr.1, Nr.2 un Nr.3 realizācijas laikā.

Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumus *(lietas 68.-78.lapa)*, Lauku atbalsta dienesta direktore 2015.gada 25.maijā pieņēma lēmumu Nr.10.5.2-11/15/1170-F, 1171-F, 1172-F/1292/208/477 „Par iesnieguma izskatīšanu" (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējos lēmumus atstāt spēkā *(lietas 19.-21.lapa)*.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka no VID un Saldus prokuratūras sniegtās informācijas izriet pamats projektu Nr.1, Nr.2 un Nr.3 saistību izbeigšanai, jo šo projektu ietvaros izvēlētais būvnieks SIA „JS Būve" vai tā apakšuzņēmums nav veicis meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas darbus. Līdz ar to ir pietiekams pamats atzīt, ka ir izdarīts pārkāpums Padomes 2005.gada 21.jūnija Regulas (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (turpmāk – Regula Nr. 1290/2005) izpratnē. Kriminālprocesa ietvaros iegūtā informācija un arī pats uzsāktais kriminālprocess norāda uz publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumu pārkāpšanu projektu Nr.1, Nr.2 un Nr.3 ietvaros. Jēdziens „pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija", atbilstoši Regulas Nr. 1290/2005 35.pantā dotajam skaidrojumam, nozīmē kompetentas administratīvas vai tiesu iestādes veiktais pirmais rakstisks novērtējums, ar ko, pamatojoties uz konkrētiem faktiem, secina, ka ir izdarīts pārkāpums, neskarot iespēju šo secinājumu vēlāk grozīt vai atcelt, ņemot vērā attiecīgās administratīvās vai tiesvedības procedūras norisi. Pamatojoties uz minēto, Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs pieņemt lēmumu par izmaksāto finanšu līdzekļu atgūšanu pirms attiecīgā administratīvā vai tiesas procesa noslēgšanās. Saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta 13.daļu par nepamatoti izmaksātā atbalsta atgūšanu pieņemtā lēmuma apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību. Uzklausīšanas pienākuma neizpildīšana ietekmē administratīvā akta atcelšanu tiktāl, ciktāl šī pienākuma neievērošana ir ietekmējusi administratīvā akta saturu. Izskatāmajā gadījumā uz pieteicēja 2015.gada 13.marta iesniegumiem, Lauku atbalsta dienests pirms Lēmuma pieņemšanas ir sniedzis atbildi, kas

nozīmē, ka Lauku atbalsta dienestam pirms Lēmuma pieņemšanas, ir sniegts pieteicēja viedoklis. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 14.jūlija noteikumu Nr.783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" (turpmāk – noteikumi Nr.783) 41.3.apakšpunktu neatbilstoši izdevumi ir tie izdevumi, kuri neatbilst normatīvajiem aktiem par atbalsta (publiskā finansējuma) piešķiršanu attiecīgā pasākuma ietvaros. Savukārt, atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 17.jūnija noteikumu Nr.573 „Kārtība, kādā administrē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fondu, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai, lauku un zivsaimniecības attīstībai" (turpmāk – noteikumi Nr.573) 47.punktam, Lauku atbalsta dienests izvērtē atbalsta saņēmēja izdevumu atbilstību un pieņem lēmumu par neatbilstošo izdevumu atgūšanu.

[3] 2015.gada 19.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteicējs pieteikumā norāda, ka Lauku atbalsta dienests nepamatoti šajā lietā ir piemērojis Regulas Nr. 1290/2005 35.pantā ietverto administratīvās vai tiesas konstatācijas definīciju. Pieteicējs ir rīkojies atbilstoši iesniegtajai projektu Nr.1, Nr.2 un Nr.3 dokumentācijai un Lauku atbalsta dienesta secinājumi par „fiktīviem" darījumiem nav pamatoti. Lēmums balstīts tikai uz Valsts ieņēmumu dienesta un Saldus prokuratūras sniegtajām atbildēm nepabeigtā kriminālprocesā. Ir jāņem vērā, ka būvdarbi faktiski ir izpildīti un objekts nodots ekspluatācijā. Nodokļu maksātājam nevar uzlikt pienākumu pārbaudīt savu darījuma partneri vairāk, kā to viņam noteic tiesību normas. Turklāt, Saldus prokuratūras vēstule kā rakstveida pierādījums šajā procesā nav pieļaujams, jo prokurors kā apsūdzības uzturētājs kriminālietā ir sniedzis savu subjektīvo viedokli par faktiem, kurus jāpārbauda tiesai, tai skaitā, ka darījumi nav notikuši, dokumenti ir viltoti un noziedzīgās darbības vērtas uz nepamatotu publiskā finansējuma saņemšanu. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta tiesvedībā atrodas administratīvā lieta Nr.A420476111, kas ierosināta pēc pieteicēja pieteikuma par administratīvā akta atcelšanu, ar kuru pieteicējam uzlikts pienākums samaksāt valsts budžetā it kā nesamaksātos nodokļus. Tādēļ nav pamata atzīt, ka darījumi starp pieteicēju un SIA „JS Būve" nav notikuši. Turklāt Lauku atbalsta dienests nav veicis lietderības apsvērumu izvērtēšanu, jo atbilstoši noteikumos Nr.573 noteiktajam Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs neatbilstošos izdevumus ieturēt no atbalsta saņēmēja tikai no nākamajiem maksājumiem, bet nenoteic to kā obligātu pienākumu. Turklāt Lauku atbalsta dienests nav ņēmis vērā, ka projekti Nr.1 un Nr.3 ir kopprojekti, līdz ar to, pieprasot pieteicējam atmaksāt visu izmaksāto projektu Nr.1 un Nr.3 atbalsta summu, nav ņemts vērā kopprojektos noteikto attiecināmo izmaksu sadalījums.

[4] Paskaidrojumā tiesai Lauku atbalsta dienests *(lietas 14.-18.lapa)* pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst un papildus pārsūdzētajā lēmumā norādītajam paskaidro, ka pieteicējs nepamatoti uzskata, ka no Eiropas Komisijas un dalībvalsts attiecībām neizriet arī tiesiskā ietekme un saistības, kuras īsteno dalībvalsts savstarpējās attiecībās ar atbalsta pretendentiem. Lauku atbalsta dienestam nav pamata apšaubīt vairākkārt saņemto informāciju no tiesībsargājošām iestādēm. Iestādei un tiesai ir tiesības izmantot un vērtēt arī kriminālprocesa ietvaros iegūtus pierādījumus. Prokuratūras vēstule ir atbilstošs pierādījums administratīvās lietas ietvaros. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 7.februāra spriedumā lietā Nr.C-451/11 norādītajam, gadījumā, ja netiek izpildīts kāds no atbalsta piešķiršanas nosacījumiem, tad šo atbalstu nevar piešķirt. Atbalsta saņemšana ir pakļauta visu nosacījumu ievērošanai visa projekta laikā, par kuru atbalsta saņēmējs ir uzņēmies saistības, tādējādi pietiek ar viena nosacījuma neizpildi, lai viņu no konkrētā atbalsta saņemšanas varētu izslēgt. Tāpēc nav pieļaujama situācija, kad nav zināms patiesais būvdarbu veicējs vai par to pastāv saprātīgas šaubas. Līdz ar to šādā situācijā, atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 23.septembra noteikumiem Nr.792 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības kārtība pasākuma „Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu" īstenošanai" (turpmāk – noteikumi Nr.792) veikto būvdarbu izmaksas ir vērtējamas kā projekta neattiecināmās izmaksas. Attiecībā uz tiesvedību administratīvās lietas Nr.A420476111 ietvaros, Lauku atbalsta dienests norāda, ka tā ir noslēgusies un ir stājies spēkā Administratīvās apgabaltiesas spriedums, ar kuru pieteicēja pieteikums tika noraidīts. Attiecībā uz pieteikumā norādīto, ka iestāde nav veikusi lietderības apsvērumu izvērtēšanu ieturēt vai neieturēt neatbilstošos maksājumus, Lauku atbalsta dienests norāda, ka tā pienākums ir vērtēt tiesību normas kopsakarā. Vērtējot noteikumu Nr.573 47. un 49.punktu kopsakarā, Lauku atbalsta dienesta rīcības brīvība ir ierobežota un pieteicēja tiesiskajā situācijā Lauku atbalsta dienestam bez rīcības brīvības ir jāatgūst pieteicējam nepamatoti izmaksātais finansējums. Pieteicēja norādītajam apstāklim, ka divi projekti tika realizēti kā kopprojekti, nav nozīmes lietā, jo pieteicējs ir kopprojekta dalībnieku pilnvarotā persona jeb atbalsta pretendents ar tiesībām pārstāvēt kopprojekta dalībniekus, tostarp, saņemt atbalstu. Līdz ar to prasība par izmaksātā atbalsta atmaksu ir vēršama tieši pret pieteicēju.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

Lauku atbalsta dienesta pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvaldē iesniedza projektus Nr.1, Nr.2 un Nr.3. Minētie projekti tika apstiprināti ar Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2010.gada 10. un 19.marta lēmumiem. Projekti Nr.1, Nr.2 un Nr.3 ir īstenoti un pieteicējam 2010.gada oktobrī tika izmaksāts publiskais finansējums attiecīgi 40 556,11 *euro*, 15 273,11 *euro* un 15 896,32 *euro*. Atbilstoši pieteicēja iesniegtajiem dokumentiem šo projektu ietvaros būvdarbus veikusi SIA „JS Būve".

2012.gada 19.decembrī Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļa kriminālprocesa Nr.15830300211 ietvaros Lauku atbalsta dienestam nosūtīja pieprasījumu par pieteicēja piedalīšanos Lauku atbalsta dienesta projektos un saņemto līdzfinansējumu *(lietas 51.lapa)*. 2013.gada 5.marta vēstulē Nr.14.23-17.1/3119, 2013.gada 9.decembra vēstulē Nr.14.23-17.1/17118, 2014.gada 4.jūnija vēstulē Nr.14.23-17.1/6825 un 2014.gada 4.septembra vēstulē Nr.14.23-17.1/10065 Valsts ieņēmumu dienests informēja Lauku atbalsta dienestu par to, ka tiek veikta pirmstiesas izmeklēšana kriminālprocesā Nr.15830300211 par SIA „JS Būve" iespējamām noziedzīgām darbībām, iegūstot tiesības uz pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas izkrāpšanu no valsts, kā arī izvairīšanos no nodokļu nomaksas 2010.gadā. SIA „JS Būve" nenotikušie darījumi vistiešākajā veidā ir saistīti ar fiziskām personām, tostarp, ar pieteicējam sniegtajiem meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas darbiem Projekta Nr.1, Nr.2 un Nr.3 ietvaros. Kriminālprocesa Nr.15830300211 izmeklēšanas laikā iegūtā informācija un pierādījumi norāda uz faktiem, ka ne SIA „JS Būve", ne ar to saistītie apakšuzņēmēji minētos būvdarbus reāli nav veikuši *(lietas 45.-46., 48.-49.lapa)*.

Pēc iegūtās informācijas izvērtēšanas, Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes un Ziemeļkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde secināja, ka pieteicējs ir sniedzis nepatiesu informāciju un pārkāpis atbalsta saņemšanas nosacījumus, tādēļ 2014.gada 28.oktobrī un 2014.gada 30.oktobrī pieņēma lēmumus par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu projektiem Nr.1, Nr.2 un Nr.3, pārtraucot 2010.gada 10.marta un 2010.gada 19.marta lēmumu saistības, kā arī atprasot izmaksāto publisko finansējumu.

Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumus, Lauku atbalsta dienests Valsts ieņēmumu dienestam pieprasīja papildu informāciju.

2015.gada 7.janvāra vēstulē Nr. 14.23-17.1/91 „Par /pers. D/, /pers. M/, /pers. N/" Valsts ieņēmumu dienests informēja Lauku atbalsta dienestu par to, ka tiek veikta pirmstiesas izmeklēšana kriminālprocesā Nr.15830300211 par SIA „JS Būve" iespējamām noziedzīgām darbībām pēc Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 218.panta otrajā daļā paredzētajām noziedzīgo nodarījumu pazīmēm. Atbilstoši Krimināllikuma 375.pantam informācija ir izmeklēšanas noslēpums. Papildus vēstulē norādīts, ka pēc izmeklēšanas pabeigšanas kriminālprocess Nr.15830300211 tiks nosūtīts Saldus rajona prokuratūrai. Iegūtie pierādījumi acīmredzami norāda uz to, ka ne SIA „JS Būve", ne ar to saistītie apakšuzņēmumi reāli nav veikuši darbus projektu ietvaros *(lietas 33.lapa)*.

2015.gada 20.maija vēstulē Nr.740-83 Saldus rajona prokuratūras prokurors informēja Lauku atbalsta dienestu par to, ka ne SIA „JS Būve", ne ar to saistītie apakšuzņēmumi nav veikuši darbus projektu ietvaros. Pirmstiesas kriminālprocesa laikā nav izdevies noskaidrot faktiskos darbu veicējus. Ir iegūti pietiekoši pierādījumi, ka noziedzīgās darbības vērstas uz nepamatotu publiskā finansējuma saņemšanu no Lauku atbalsta dienesta, ko veicis /pers. D/, par ko viņš ir saukts pie kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikuma 177.panta trešo daļu. Šobrīd kriminālprocesā tiek veikta izmeklēšana, kā arī tiek vākti pierādījumi, lai noskaidrotu visas noziedzīgajā nodarījumā iesaistītās personas, to lomu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un atbildību. Pirmstiesas kriminālprocess varētu tikt pabeigts un nodots tiesai 2015.gada augustā *(lietas 22.-23 lapa)*.

Izvērtējot lietā iegūto papildu informāciju, Lauku atbalsta dienests sākotnējos lēmumus Nr.1, Nr.2 un Nr.3 atzina par pamatotiem.

[8] Noteikumi Nr.783 noteic kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu un kompensāciju maksājumu veidā lauku un zivsaimniecības attīstībai pasākumiem, kas tiek īstenoti atbilstoši Padomes 2005.gada 20.septembra Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), Komisijas 2006.gada 15.decembra Regulai (EK) Nr.1974/2006, ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulai (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulai (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu.

Atbilstoši šo noteikumu 3.punktam kopā ar projekta iesniegumu atbalsta pretendents iesniedz atbalsta pretendenta deklarāciju (1.pielikums), ko pieteicējs ir iesniedzis, citastarp, ar savu parakstu apliecinot, ka projekta iesnieguma veidlapā un citos dokumentos iesniegtā informācija ir patiesa (1.punkts) *(lietas 61.-67.lapa)*.

No lietas materiāliem izriet, ka 2010.gada augustā pieteicējs Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvaldē iesniedza maksājuma pieprasījumus un pavaddokumentus, tostarp pieteicēja noslēgtos līgumus ar SIA „JS Būve" par meliorācijas sistēmu rekonstrukciju, būvatļaujas, SIA „JS Būve" rēķinus.

Noteikumu Nr.783 19.1.4.apakšpunkts paredz, ja projekta īstenošanas ilgums nepārsniedz sešus mēnešus un projekts ir pilnībā īstenots, atbalsta saņēmējs piecu darbdienu laikā pēc lēmumā par projekta iesnieguma apstiprināšanu noteiktā projekta īstenošanas termiņa beigām par jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, darba instrumentu, informācijas tehnoloģiju, programmnodrošinājuma, ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu un būvmateriālu iegādi, stādījumu ierīkošanu, jaunu būvniecību vai citiem pakalpojumiem iesniedz Lauku atbalsta dienestā maksājuma pieprasījumu (2.pielikums), kurā apstiprina, ka projekta attiecināmās izmaksas atbilst apstiprinātajam projekta iesniegumam, maksājuma pieprasījumā norādītās attiecināmās izmaksas ir samaksātas un ir ievērotas ES un Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktās atbalsta saņemšanas prasības.

Lauku atbalsta dienests konstatēja, ka atbalsta saņēmējs ir sniedzis nepatiesu informāciju un pārkāpis atbalsta saņemšanas nosacījumus. Tādējādi tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja izdarītie secinājumi ir atzīstami par pamatotiem.

[9] Kopā ar projekta iesniegumiem iesniegtās atbalsta deklarācijas ir parakstījis pieteicējs, kurš ir apliecinājis, ka ir iepazinies ar publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem, tai skaitā ar šādām Eiropas Padomes un Komisijas regulām: Eiropas Savienības Padomes 2005.gada 20.septembra Regulu (EK) Nr.1698/2005 „Par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)" (turpmāk – Regula Nr.1698/2005), Komisijas 2006.gada 15.decembra Regulu (EK) Nr.1974/2006, ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), Padomes 2005.gada 21.jūnija regulu Nr.1290/2005 „Par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulu (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, Komisijas 2007.gada 26.marta Regulu (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (turpmāk – Regula Nr.498/2007) un projekta ieviešanas gaitā apņemas tos ievērot (deklarācijas 5.punkts).

Lauku atbalsta dienesta Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2010.gada 10. un 19.marta lēmumos ir norādīts, ka visa projektu īstenošana ir jāveic atbilstoši noteikumiem Nr.792 un Nr.783, kā arī citastarp norādīts, ka Lauku atbalsta dienests ir tiesīgs pieņemt lēmumu atprasīt iepriekš izmaksāto finansējumu projektiem arī gadījumos, ja: 1) netiek ievērotas pasākumu regulējošo normatīvo aktu prasības, projektu iesniegumu nosacījumi vai ar projektu iesniegumu saistīto dokumentu noteikumi; 2) netiek ievēroti Lēmumā par projekta iesnieguma apstiprināšanu iekļautie nosacījumi; 3) tiek konstatēti pārkāpumi projekta īstenošanas vai uzraudzības laikā; 4) ir sniegta nepatiesa un maldinoša informācija jebkurā projekta izvērtēšanas, īstenošanas vai uzraudzības posmā, tai skaitā attiecībā uz Lauku atbalsta dienestā iesniegtajiem dokumentiem, kas radījuši pamatotas aizdomas par šo dokumentu autentiskumu un iespējamo viltošanas faktu.

[10] Regulas Nr.1698/2005 74.panta 1.punkts paredz, lai nodrošinātu efektīvu Kopienas finansiālo interešu aizsardzību, dalībvalstis pieņem visus normatīvos un administratīvos aktus saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1290/2005 9.panta 1.punktu.

Saskaņā ar Regulas Nr.1290/2005 9.panta 1.punkta a) apakšpunktu dalībvalstis kopējās lauksaimniecības politikas jomā pieņem visus normatīvos vai administratīvos noteikumus, kā arī jebkurus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai efektīvi aizsargātu Kopienas finanšu intereses, jo īpaši, lai: i) pārliecinātos, ka ELGF un ELFLA finansētās darbības faktiski veic un ka tas notiek pareizi; ii) novērstu un apkarotu pārkāpumus; iii) atgūtu summas, kas zaudētas pārkāpumu vai nolaidības dēļ.

Regulas Nr.1290/2005 33.panta 1.punkts noteic, ja lauku attīstības pasākumos vai programmās konstatē pārkāpumus vai nolaidību, dalībvalstis veic finansiālās korekcijas, pilnīgi vai daļēji atceļot attiecīgo Kopienas finansējumu. Dalībvalstis ņem vērā konstatēto pārkāpumu būtību un nopietnību, ka arī ELFLA finansiālo zaudējumu apjomu. Savukārt šā panta 2.punkts paredz, ja Kopienas līdzekļi saņēmējam jau ir izmaksāti, akreditētais maksātājs tos atgūst saskaņā ar savām finansējuma atgūšanas procedūrām un tos atkārtoti izmanto saskaņā ar 3.punkta c) apakšpunktu. Šā panta 5.punkts noteic, ka pēc 31.panta 3.punktā paredzētās procedūras veikšanas Komisija var pieņemt lēmumu likt attiecīgai dalībvalstij segt atgūstamās summas: a) ja vienā gadā pēc pirmās administratīvās vai tiesas konstatācijas attiecīgā dalībvalsts nav sākusi visas administratīvas vai tiesvedības procedūras, kas paredzētas valsts vai Kopienas tiesību aktos, attiecībā uz saņēmējiem izmaksāto līdzekļu atgūšanu; b) ja dalībvalsts nav ievērojusi pienākumus atbilstīgi šā panta 3.punkta a) un c) apakšpunktam.

Regulas Nr.1290/2005 35.pantā „Administratīvās vai tiesas konstatācijas definīcija" noteikts, ka šajā nodaļā pirmā administratīvā vai tiesas

konstatācija ir kompetentas administratīvas vai tiesu iestādes veikts pirmais rakstisks novērtējums, ar ko, pamatojoties uz konkrētiem faktiem, secina, ka ir izdarīts pārkāpums, neskarot iespēju šo secinājumu vēlāk grozīt vai atcelt, ņemot vērā attiecīgās administratīvās vai tiesvedības procedūras norisi.

No citētajām Eiropas Savienības tiesību normām izriet, ka dalībvalstu pienākums ir nodrošināt efektīvu Kopienas finansiālo interešu aizsardzību, un, saņemot pirmo rakstisko novērtējumu no kompetentas administratīvas vai tiesu iestādes par pārkāpuma konstatēšanu, dalībvalstu pienākums ir nepieļaut ar to saistīto maksājumu izmaksāšanu un jau izmaksāto projektu līdzekļu atgūšanu, negaidot attiecīgā administratīvā vai tiesas procesa noslēgšanos un tā rezultātu. Lai uzsāktu finansējuma atgūšanu, pietiekams pamats ir Regulas Nr.1290/2005 35.pantā noteiktā pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija, proti, attiecīgajā administratīvajā vai tiesas procesā iegūtie pierādījumi, kas pierāda pārkāpuma esību. Līdz ar to Regulas Nr.1290/2005 izpratnē pārkāpuma konstatēšanai ir pietiekami, ja konstatēts pārkāpuma izdarīšanas fakts jeb objekts un objektīvā puse, neatkarīgi no pārkāpuma subjekta un subjektīvās puses pazīmju konstatēšanas.

[11] Ņemot vērā iepriekšējā punktā norādīto Eiropas Savienības tiesisko regulējumu, konkrētajā gadījumā Lauku atbalsta dienesta rīcībā esošā informācija no Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļas un Saldus rajona prokuratūras par konstatētajām noziedzīga nodarījuma objektīvajām pazīmēm bija pietiekams pamats atzīt, ka ir izdarīts pārkāpums Regulas Nr.1290/2005 izpratnē.

Atbilstoši Noteikumu Nr.783 41.3.apakšpunktā noteiktajam maksājuma pieprasījumā iekļautie izdevumi atzīstami par neatbilstošiem, ja tie neatbilst normatīvajiem aktiem par atbalsta piešķiršanu.

Noteikumu Nr.792 24.1.apakšpunkts paredz, ka pasākuma ietvaros attiecināmas ir būvniecības, rekonstrukcijas un renovācijas būvdarbu izmaksas, kā arī meliorācijas sistēmai piegulošas brauktuves klātnes veidošana, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu.

Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr.573 47.punktu Lauku atbalsta dienests izvērtē atbalsta saņēmēja izdevumu atbilstību un pieņem lēmumu par neatbilstošo izdevumu atgūšanu.

Ņemot vērā minēto, Lauku atbalsta dienests pamatoti pārtrauca 2010.gada 10.marta un 2010.gada 19.marta lēmumu saistības, atprasot izmaksāto publisko finansējumu 15 896,32 *euro* apmērā, 15 273,11 *euro* apmērā un 40 556,11 *euro* apmērā.

[12] Tas, ka Lauku atbalsta dienests pieteicējai nepamatoti izmaksājamo finansējumu pieteicis arī kā cietušā zaudējumus kriminālprocesā, nav pamats, lai atzītu, ka Lēmums ir prettiesisks. Tas, kādas summas Lauku atbalsta dienestam kā cietušajam ir piespriežamas kriminālprocesā, ir risināms attiecīgās krimināllietas ietvaros.

Attiecībā uz pieteicēja norādīto argumentu, ka Lauku atbalsta dienests nav ņēmis vērā, ka projekti Nr.1 un Nr.3 ir kopprojekti, tiesa norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.792 33.punktam un kopprojektu līgumu *(lietas 79., 82.lapa)* 3.1.apakšpunktam pieteicējs ir dalībnieku pilnvarotā persona jeb atbalsta pretendents ar tiesībām pārstāvēt kopprojekta dalībniekus, iesniegt projekta iesniegumus, slēgt līgumu ar Lauku atbalsta dienestu, īstenot projektu un saņemt atbalstu. Tādēļ Lauku atbalsta dienests pamatoti prasību par izmaksātā atbalsta atmaksu ir vērsis tieši pret pieteicēju. Kopprojekta līgumu ietvaros noslēgtās attiecības starp kopprojektu dalībniekiem, ir vērtējamas kā privāttiesiskas, un jebkuri šo attiecību iespējamie tiesiskie strīdi risināmi atbilstoši civilprocesuālajai kārtībai.

[13] Ņemot vērā minēto, tiesa Lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2015.gada 25.maija lēmuma Nr.10.5.2-11/15/1170-F, 1171-F, 1172-F/1292/208/477 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma